

Baltijas Semkopis.

Apsteļamā:

Balt. Seml. Administrācijā, Krievijas Krievu-ēdā
№ 14, Puļķu Gēd. u. Bēdra gr. bobē, un redakcijā:
Jelgavā, Katoļu-ēdā № 2. Bet tam Rīgā: Schilling'a,
Kapteina un Lūhava gr.-bobis un pē kopm. Lerchenborff,
pilf. Krievu-ēdā № 13. Zitās pilfētās: wifas gr.-bobis.
Uf lau leem: pē pag.-walb. māhjtajeem, skolotajeem, ic.

6. gads.

Rīgā, 2. jūlijā.

Makfā:

Ar Peelifumu: par gabu 3 r. 40 l., par 1/2 gabu 1 r. 80 l.
Bet Peelifuma: par gabu 2 rub., par 1/2 gabu 1 r. 10 l.
Par pēfuhitānu ar pafu uf fātru ekfemplari, ween'
alga waj ar jeb bej Peelifuma, jamakfā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Sludinājums pēnem wifās
apsteļamās weetas pret 8 kap. par fiftu rindinu.

№ 27. Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedēlas isnahf Peelifums ar fahfsteem un derigu laika-fawefli; 1880.
makfā 1 rub. 40 kap. par gadu, 80 kap. par pusgadu.

Meera-teesu eewefchana Baltijas gubernās.

(Beigums.)

III.

Likumi, tā meera-teesas Baltijas gubernās eegrosamas.

1) Tagadejee wirspils-teesas- (Kurfemē) un semes-teesas- (Widsemē) aprinki ir tamlihdif ari meera-teesu aprinki. Pehz waija-
dfibas tos ari war pahrgrofit waj leelafus waj mafafus, proti tahda
wihfē, tā meera-teesu apgabali (nodafas) eegrosami (art. 2).

2) Zif meera-teesu apgabalu (nodalu) fātra aprinki (art. 1)
waijaga, to no pirmā eefahfuma nofafa muihfneeku komitejas, fahf
peenemot weenu aprinka-teesas afefori un tahs pilfēhtas galwu, fura
lani meera-teesu apgabala ir. Rīgā un Rehwele fchis peenahfums
peefriht pilfēhtu weetneeku fapulzei, tīfai fahfpeenemot polizeimeiftaru,
tadeht fa fātra no fchihm abahm pilfēhtahm ir patfahwigs meera-
teesu aprinkis. — Sarafis par nofajiteem meera-teesu apgabaleem ir
ja-eefneedf gubernatoreem, furi tos lihds ar faweem pēfihmejumeem
eefneedf teefu ministrim.

3) Pirmo sarafstu par tahm perfonahm, furas war zelt par meera-
teesneefcheem, preefch fātra meera-teesu aprinka teef fagatawots no
ihpafchās komifijas. Pē fchihf komifijas peeder: meera-teesas aprinka
muihfneeku aprinka mafchals, aprinka polizejas preefchneeks (t. i. Kur-
semē pilfungs, Widsemē brugufungs), pilfēhtu galwas, un weens
aprinka teefas afefors. Rīgā un Rehwele fchos sarafstus fāstahda
pilfēhtas weetneeku fapulze, fahf peenemot polizeimeiftaru un gubernas
profuroru.

4) Pē pirmās wehlefchanas par meera-teesneefcheem eezeltee
eestahjāhs amata no tahs deenas rehkinot, fura nolifta Baltijas meera-
teesu atflahfchanai.

5) Lihds ar meera-teesu eewefchānu Baltijas gubernās teef ari
fcho gubernu lihds fchim pāstahwofchās justiz-teesas prahwu-fahrtibas
finā pahrlabotas pehz Wisaugstakā lifuma no 11. oktobra 1865. (fcho
lifumu mehš pafneegfim wehlfati). Tapat ari teef pahrtāifiti tee no-
fajijumi, kas fihmejāhs uf profuroru peenahfumeem un loni, pehz
tamdeht laifteem ihpafcheem nofajijumeem.

6) No tā pafcha laika (art. 5) wifās leetas, fo meera-teesas
ifspreefch, nahf fpehfa lifums no 20. nowembra 1864, kas nofafa
tahda wihfē teefu fpreedumi nodrufajami. (Rā pafihstams, Baltijas
gubernās lihds fchim teefu fpreedumus nemas nedrihfstieja nodrufat).

7) Teefu ministrim ir atfauts, tagadejās pirmās instanžas justiz-
teesas weenu ar otru fāfauzet waj pa wifam atzelt, proti pehz teem
nofajijumeem no 19. okt. 1865, tā jaunās teefas eewedamas. (Zr
par fcho lifumu, zif tahlu tas Baltijas gubernās fhuhs eewefts, mehš
tīfai wehlfat warefim pafneegt fāidrafas finas).

8) Atzelto teefu amata-wihri un atzeltee profurori teef tam-
lihds aridfan atzelti, ja wini pē jaunajāhm eestahdehm weetas
nedabun.

9—13. Tahs kriminal-leetas, kas fahw ismeklefchanā pē
tagadejahm teefahm, meera-teesas atwerot teef nodotas fchihm pehz
wini waras-robeefchahm, ja fchinis leetas fpreedums wehl naw kritis,
kas uf pafchu leetu fihmejāhs. Tahs leetas, furas no meera-teesahm
naw ifspreefchamas, nobeigfchānas deht paleef jeb teef nodotas pē-
derofchahm teefahm.

14) Kamehr wifpahrigās teefas Baltijas gubernās wehl naw
eewefstas, tamehr strihdus fārp meera-teesahm no weenas pufes, un
1. un 2. instanžas teefahm un semneeku teefahm no otras pufes, kas
zeltos par jantajumu, furai teefai fahda leeta peenahfahs ifspreeft,
ifschir ihpafchās komifijas. Pē fchihm komifijahm peeder: Widsemē,
sem hofteesas presidenta waj wizepresidenta preefchfehdeefchānas: fchihf
teesas weens lozeflis, Rīgās rahfs wezafais birgermeiftars un Rīgās
aprinka- un pilfēhtas meera-teesneefchu fapulfchū preefchfehdeetaji;
Kurfemē, sem oberhofteesas presidenta preefchfehdeefchānas, fchihf
teesas 2 lozefli, Jelgawas meera-teesneefchu fapulzes preefchfehdeetajs
un weens Jelgawas pilfēhtas meera-teesneefs.

15) No tahs deenas fahfot, kad meera-teesas gubernā eewefstas,
ne weenu ziwil-leetu (t. i. ne weenu fuhdfibu, kas fihmejāhs uf
fahdu paradu, teefibas aifafchānu ic.), kas no meera-teesahm if-
spreefchama, wairš newar eefuhdfet ne pē polizejas-teesahm, ne pē
fahdas walbes, nehf ari pē fahdas lihdsfchinigas justiz-teesas — to
fārpā ari semneeku teefas — pat ari ja tahda leeta jeb fuhdfiba
zeltos no fahdas zitās prahwas, kas ifspreefta pehz lihdsfchinigas
fahrtibas.

16) No tā brihfcha, kad Wisaugstakā pawehle paflubinata par
to laifu, no fura fahfot meera-teesas ja-eewed, prahwneefcheem ir at-
wehlfets, fawas prahwas, kas ufahftas pē lihdsfchinigahm teefahm,
apturet un wehlfat ifspreefchānas deht eefneegt meera-teesai, ja fchi
tīf pehz fawas amata-waras tahs war peenemt. Art. 17—21 no-
fafa jo fihfati, tā ar tahdahm apturetahm leetahm darams.

22. Tapat tā kriminal-leetas (art. 9—13), tā ari ziwil-leetas,
kas ufahftas tagadejās teefās, ir janodod meera-teesahm, tīf
lihds fa tahs eewefstas. Sihfati nofajijumi par tam atronahs
art. 23—25.

26) Re weenai no tagadejahm justiz-teesahm naw teefibas, fahdu
meera-teesā ufahftu leetu peenemt, un otradi atfal meera-teesas newar
ufahft fahdu zitās teefās peenemtu leetu, eefam peederigā augstaka
instanže zaur fpreedumu naw iffajijufi, fa ufahftā leeta janodod zitai
teefai. Uf tahm leetahm, furas pafchi prahwneefi pehz brihfwa lih-
guma aptura, fchis nofajijums neshmejāhs.

27) Lai 26. art. fkuhtu eewehrots, tad fuhdfetajam fawā fuh-
dfibas-rahfā ja-peefihmē, fa wina fuhdfiba ne weenā zitā justiz-teesā
wehl naw ufahfta.

28. un 29. art. nofafa pahrfuhdfibas fahrtibu, pehz furas ja-
turahs kad naw meera ar 26. art. mineteem fpreedumeem, furdōs iffa-
zits, pē fahdas teefas fahda leeta iftaifama.

IV.

Nofajijumi, zaur fureem teef pahrlaboti jeb pahrtāifiti
tee lifumi, kas fihmejāhs uf prahwas-fahrtibu un dari-
fchānahm tagadejās Baltijas gubernu justiz-teesās, tapat
aridfan nofajijumi par profuroru teefibahm un pē-
nahfumeem.

1) u. 2) 1865. gada 11. oktobri ir Wisaugstaki apstiprinati
nofajijumi, fahda wihfē japahrlabo lihdsfchinigo justiz-teesu prahwu-
fahrtiba un darifchānu wadijchāna. Dafchi no fchi lifuma artifekeem
teef ari Baltijas gubernās eezelti fpehfa. Bet tam fcho gubernu
justiz-teesahm turpmāf buhs ja-eewehro ari fchahdi ihpafchi no-
fajijumi:

A. Kriminal-prahwas sinā.

1. Pirmās instanžes justiz-teešās.*)

3) Pirmās instanžes justiz-teešas isdara ismeklešanū pee wišeem winu aprinkti padariteem nošeegumeem, par kureem newar spreesi pagāšu teešas un meera-teešu eestahdes.

4) Pirmās instanžes teešas ismeklē un isspreesch wifās tanis kriminal-leetās, kas winahm peefrita preefsch scho nofazijumu pasludinašanas un naw pahrgahjuschi uš meera-teešahm, ja kahds tahdās leetas apjuhšjests jau pirmā instanžē nepeeder pee otrās instanžes teešahm jeb naw apjuhšjests par tahdu nošeegumu, par kuru kahrtas- un zitas teešības jāsaudē. — Atželta teef pirmās instanžes spreeduma projekteerešana, ko ta lihds schim tahdās leetas otrai instanžei (hošteefai un oberhošteefai) lika preefschā.

5) Protokolus, ko polizeja usnem par nelaimigeem notifumeem (p. p. par uguns-greheem, ahtru nahwi zc.) wina eesuhtha profurora palihgam, kusch toš pehz sawas atšihšanas war issazit par nobeigteem, ja winsch ar polizeju weenās domās, bet kad winsch is tahdeem protokoleem reds, ka kahds nošeegums padarits, tad winsch tos nobod pirmās instanžes teešai.

6) Ismeklešanas par eewehrojameem notifumeem un kriminal-leetas, kurās ne weens naw wainigs jeb wainigā newar atrast, pehz pirmās instanžes isspreešanas pahrbauda profurora palihgs un tad nobod gubernas profuroram, kusch tahs, ja winsch ar I. instanžes spreedumu naw meera, lihds ar saweem peeshimejumeem peesuhtha otrās instanžes teešai. Spreedumi tahdās leetas no gubernatora wairs naw apstiprinami.

7) Apjuhšjeteem un leetas dalibneekem, tā kā ari winu pilnwareem pehz nobeigtas ismeklešanas ir atkauts, teešas kanzelejā sem sekretera jeb wina weetneeka usraudības originalismeklešanas aktes zauri shtatitees.

8) Kad kahdu leetu ismeklē, tad — zil teešas telpa atkauj — ari publika war buht klah, tiš ween tahdās leetas nē, kas simejajs:

- a. uš Deewa un tijības saimošānu, swehtumu aphehšānu zc.;
- b. uš nošeegumeem pret familijas teešbahm;
- c. uš seeweeshu godu un newainības aishneshānu;
- d. uš tiklibas likumu pahrkahpschānu.

Schints leetas, ja suhšjetajs waj apjuhšjests wehlahs, tilai winu radus war peelaiš klauštees, tomehr ne wairak ka trihs no katras pušes.

9—11) Kad leeta ismekleta un preefschā nestā, tad teeša pasludina sawu spreedumu, pehz tam kad tas no wišeem teešas lozeekleem parakstits.

12) Tahdās leetas, kas jo sikli pahrspreeshamas, spreedumu war ari lihds nahlošchāi teešas-deenai uslawet, bet tad teešas presidentam publikai tas jadara sinams.

13) Pirmās instanžes justiz-teešu spreedumi (sk. art. 4) tilai tad nahk otras instanžes pahrspreedumā, kad profurors jeb wina weetneeks, apjuhšjeteē waj ziti dalibneeki ar teem naw meera.

14) Raksts, kurā apjuhšjeteē zc. ar spreedumu issafa sawu nemeeru, mehnescha laikā ja-eešneedš tai teešai, kas spreedumu taisijusi.

15) u. 16) Pirmās justiz-teešas instanžes sawus spreedumus un protokolus, kas simejajs uš krona leetahm, nedekas laikā eesuhtha peederošchāi krona-waldei. Ja profurors ar winu spreedumeem naw meera, tad winas toš ne-ispilda, bet lihds ar aktihm eesuhtha otrās instanžes justiz-teešai.

2. Otrās instanžes justiz-teešās.

17) Otrās instanžes justiz-teešahm peekriht isspreesi schahdas leetas:

- a. nošeegumus, par kureem jāsaudē kahrtas- un zitas teešības;

*) Jo labatas iprasšanas deht mehš tē peelikim schahdus isshtaidrojums: Par justiz-teešahm pee mums usluho: Widsemē — semes-teešu, hošteesu un magistratus; Kursemē — wirspilsteesu, oberhošteesu un magistratus. — Pagasta-, aprinku- un draubjes-teešas peeder pee semneeku-teešahm. Pils- un brugu-teešas ir aprinku-polizejas-teešas. — Pirmās instanžes justiz-teešas tad nu buhtu: Widsemē — semes-teeša un magistrati, Kursemē — wirspilsteesas un magistrati. Otrās instanžes buhtu: Widsemē — hošteesa (Rigas pilshēdā rakte) un Kursemē — oberhošteesa. Teešchā justiz-teešas instanže ir waldošchāi senats.

b. tahdas leetas, kurās pehz Baltijas gubernu ihpafcheem lifumeem II. instanžes justiz-teešas it pirmā instanže, ja schihs leetas ne-pekriht meera-teešahm.

c. tahs leetas, kurās zaur apelaziju waj uš profurora pretoshanos nahfuschas pee augstalas instanžes.

18) Schi likuma art. 7—11, 15 un 16 ja-eewehro ari otrās instanžes justiz-teešahm.

19) Par otrās instanžes justiz-teešas spreedumeem tahdās leetas, kas pee tahs no pirmās instanžes nahfuschas zaur apelaziju waj uš profurora pretoshanos, tahlaka apelazija naw atkauta.

20) u. 21) Otrās instanžes justiz-teešas kriminal-spreedumi, kas eet pee waldošchā senata, tam ja-eesuhtha originalā. Suhšības par II. instanžes teeša-spreedumeem ja-eešneedš schai teešai, bet schi tahs lihds ar originalu protokoleem ne wehlah ka mehnescha laikā pehz suhšības eesneegšanas aissuhtha waldošcham senatam. Suhšības pret spreedumeem, pret kureem newar apeleeret, teeša dob atpakal, pee tam isshtaidrobama, kadehi tas noteef.

B. Ziwil-prahwas sinā.

1. Pirmās instanžes justiz-teešās.

22) Pirmās instanžes justiz-teešas ismeklē un isspreesch wifās ziwil-leetās, kas tahm lihds schim peefrita, bes ween tahs, kas pahrgahjuschas uš meera-teešahm.

23) Apjuhšjetām teef termini preefsch atnahshšanas teešas preefschā nolikti ne garaki kā:

- a. mehnescha laiks, kad tas dshwo Kreemijas robešchās;
- b. 4 mehneschu laiks, kad tas dshwo ahrsemēs;
- c. 6 mehneschu laiks, kad naw sinams, kur winsch miht.

24) Kā kriminal-leetās, tā ari ziwil-leetās publika war buht klah pee teešachanas, zil telpa atkauj; bet ari kā winās tā schinis leetas, ja tahs simejajs uš familijas teešbahm, seeweeshu godu zc., ismeklešana war notikt pee aisslehgtahm durwihm; tapat ari kad abas prahwneeku dakas to wehlahs un teeša scho wehleschanos atšihst par eewehrojamu. Katru reiši, kad teeša nospreesh, ka kahda leeta teešajam pee aisslehgtahm durwihm, schis nolehmmums jasaraksta protokolā un japašludina publikai.

25) u. 26) Pehz leetas ismeklešanas tuhdaš jasaraksta, japaraksta un klaiji japašludina teešas spreedums, pat ari ja teešachana notita pee aishdaritahm durwihm.

27) Gruhti isshkiramās leetas spreedumu war atlikt uš zitu teešas-deenu, bet presidents tad publikai to dara sinamu.

28) Turpmak wairs naw wajadsigs, ka prahwneeki issazitu, waj wiri ar spreedumu meera waj nē, un ka teeša isdod apelazijas-sihmes.

29) Preefsch apelazijas eesneegšanas teef schahdi termini nolikti:

- a. preefsch tahdeem prahwneekem, kas dshwo walšs robešchās — 4 mehneschi, un
- b. preefsch tahdeem, kas dshwo ahrsemēs — 6 mehneschi.

Pa wisu scho laiku spreedums paleef ne-ispildits. — Tanis leetas, kurās pehz Baltijas gubernu lifumeem ihfaki apelazijas-termini nolikti, schē nolikumi paleef spehla.

30) Apelazijas suhšība ja-aissuhtha waldošcham senatam lihds ar original-aktihm ne wehlah ka nedekas laikā no ta brihscha, kad ta eesneegta, jeb pehz eesneegšanas-termina notezeschanas.

31. Tanis leetas, kurās apeleeret newar waj kurās apelazija atraidita tabehi ka leeta ne-efot til leela ka apelazija buhtu peelaišchama, war eesneegt pahrsuhšības par teešu schahdōs gabijums:

- a. kad teeša naw peenehmusi suhšības- un apelazijas rakstus;
- b. nolehmmu deht, zaur kureem isspreesi, pee kahdas teešas leeta teešajama;
- c. kad luhgums weena waj wairak teesneeshu noraidishanas deht naw peenems;
- d. kad teeša naw peelaidusi kahdus peerahdijumus (leezibas);
- e. nolehmmu deht, kas simejajs uš galwošchānu jeb suhšības nodroshinaschānu;
- f. spreeduma ispidishanas deht;
- g. prahwu wilzinaschanas deht;
- h. kad teeša kahdu suhšību atdod atpakal waj ne-eesuhtha augstakal instanžei;

folis par foli, lai tee ar tahm jo labaki spēhtu eepasīhtees. Celam lahdū eestahbi atzet, zita jādod tahs weetā. Bet lamehr muhsu gubernās wehl naw semstwas instituziju 2c., lamehr ari naw eespehjam, muhsu teefas zaur zaurim nodibinat peh3 likuma no 1864. g., tā tas pa leelakai dakai ar eefšgubernahm jau notizis. Tadeht šchim brihšam ja-apmeerinajahs, ka nobeid3 wisleelatos launumus, kas ar muhsu prahwas lahtibu bija faweenoti. Pee teem wispirms peeder prahwu befgaligā wilzinašhāna un neweenadiba prozefē pee lihdsigahm teefahm; tad ta buhšhāna jeb nebuhsšhāna, ka wiš eedšihwotaji preekšh teefas nebija lihdsigi, bet ka katrai lahtai bija fawa teefa (semnee-keem zita, pilsoņeem zita, zunstes lozēkeem, tšhinowneekeem, muišh-neekeem 2c. atkal zita teefa); beidsot ari tas launums, ka beš pagasta teefahm wifu tā šaukto semes-teesu lozēktus eezehla tilai weena lahtia. Šhini beidsot minetā sinā wirs-pils un semes-teesu un oberhof- un hošteesu, beidsot ari pagastu-teesu lozēktus šchim brihšam gan wehl zels tā pa wežam, bet meera-teesnešhūs, tā jau sinams, zels wifas lahtas kopā. Turpretim prahwu jeb prozefes lahtiba ari pee tagadejahm justiz-teefahm pahrgrosihs tā, ka ta peh3 eespehjas lihdsinatos tai prahwu-lahtibai, kas nodibinata pee meera-teesahm un kuras ihstais šwars pastahw eefšh tam, ka teefahhāna noteek ahtri, peh3 stingreem nošajijumeem, ne wis peh3 teefas patišhānas; ka publikai atkauts pee tahs buht klaht un ka ari leeziba jādod klaiji, wišeem dširdot. Beidsot ari buhs jo wairaf weenlihdsibas teefas preekšhā, jebšhu gan dāšhi no wezajeem eestahbi- jumeem wehl paliks. Tā p. p. semneekeem, kas dšihwo laulpagastōs, buhs fawas teefas t. i. lihdsišinigās pagastu-teesas. Pee tahm winus warehs apšuhšet wifās šihlās leetās, kuras šhi teefa isspreedihs wisgaligi, ne wis tā lihdsi šchim til tā pirmā instanze. Šif tahlu jauno pagastu teefas špreedumu wara šneegšees, tas wehl naw sinams. Šho jautajumu tagad pohršpreekšh ihpāšha komišija, kas Sw. Peterburgā Wisaugštali eezelta, un winas preekšhlikumūs, kā jazer, apštiprinahs uš likumu došhānas zela. Dāšhi domā, ka pagastu-teesu wara turpmaf buhšhōt daudš mafata ne tā lihdsi šchim, jo tadeht ka wina isspreedihs wisgaligi, winai peekritišhōt til ween tahdas leetas, kas naw leelakas par 25 rubleem 2c. Šhihs domas ka mums leelahs, ir maldigas. Weenlahrt til šihku leetu deht ween nemas ne- buhtu wehrts, til daudš pagastu-teesu ušturet, otrulahrt meera-teesahm darbš zaur tam tilai maš ween buhtu nonemts, jo wifas semneeku leetas, no 25 lihdsi 500 rub. buhtu winahm ja-isspreekšh. Tadeht japeenem, ka augšhām minetā komišija wispahri turesees peh3 tahs mehraulkas, peh3 kuras eefšgubernu pagastu-teesas nodibinatas. Šhihs isspreekšh wisgaligi lihdsi 100 rub., ušleek, tapat zaur wisgaligeem špreedumeem, areštu lihdsi 8 deenahm 2c. Bet nu Baltijas gubernās naw parasts, ka pirmās instanzes teefahm (šhini gadijumā pagastu-teesas buhtu weenigā instanze) tahda leela špreedumu wara; Widsemē p. p. pat 3šhās instanzes semneeku (kreiš-) teefa war tilai lihdsi 50 rub. isspreekšh wisgaligi, kurpretim Kursēmē gan jau 2. instanzes semneeku- teefa t. i. aprinka-teefa wisgaligi isspreekšh lihdsi 100 rubleem. Tā- peh3 jādōmā, ka pagastu-teesahm turpmaf buhs til leela wara, ka tahs warehs wisgaligi isspreekšh lihdsi lahdēem 50 rub., ušlīkt areštu lihdsi lahdahm 2 deenahm 2c.

Pee pagastu-teesu pahrtaišhānas buhtu šewiškhi jaemehro, ka wairaf pagastu (warbuht lihdsi 6000 dwehšeku) japeekškir pee weenas teefas, zaur to maso pagastu-teesas pa wifam atrīstu; ka pee katras teefas ja-eezet tilai 3 waj 4 teefnešhi, bet ar jo leelaku teefnešhā- algu ne tā lihdsi šchim, un ka katrai teefai buhtu faws škrihwēris, kas ari — ja watas — waretu ušnemt pagasta waldes škrihwera amatu, lai ir wina alga palīktu tahda, ka no tahs beš maišes-ruhpehm war dšihwot. Bet ne uš lahdū wišhi nebuhtu atkaujams, ka weens škrihwēris ir preekšh wairaf teefahm; zaur to tilai nokamē teefas darīshānas un wina šaudē fawu patīshwibu, kas tatšhu wifai wajadšiga.

Tas jautajums, kura teefa isspreedihs šuhdsibas par pagastu- teefahm*), kas šhihs rewideerehs 2c., wehl it nebuht naw kustinats un laikam gan kluhs isspreekšh no min. komišijas, pašhās šhihs teefas no jauna eegrosot. Sawas domas par šho pahršuhdsibas-teesu dibina- šhānu mehš issajizim šhi raksta beigās.

*) Zaur tam, ka pagastu-teesas isspreedihs wisgaligi, nemas nebuhs leegts par wina špreedumeem ešneegti kasajijas-šuhdsibas (Nullitäts-Klagen), ja špreedums at- tadīšees lahdū preelikumiba, prahwu-lahtibas pahrelāpšhāna 2c.

Meera-teefas nems pretim un isspreedihs: 1) it wifas tahs šuhdsibas pret semneekeem, kuras leelakas ne tā pee pagastu-teesas warehs eefuhšset un isspreekšh, ja šhihs leetas nebuhs leelakas ne tā meera-teesnešis peh3 fawas špreeduma waras war nemt pretim; 2) it wifas šuhdsibas pret zitu lahtu zilwekeem, lai tee ari buhtu pilsoni, garidsneeki, muišhneeki 2c. Kā sinams, meera-teesnešis war peenemt un isspreekšh wifas žiwil-leetas, kuru wehrte naw leelaka par 500 rub., un jo mafakas šrahpes-leetas, kuras ušleekams arests un zeetums, beidsamais ne pahrat par gadu.

Otrās instanzes justiz-teefas t. i. uš laukeem semes-teesas (Widsemē) un wirspilsteefa (Kursēmē) peenems un isspreedihs wifas kriminal- un žiwil-leetas, kuras pagastu-teesas un meera-teesnešhi fawa amata rōbeschu peh3 newar peenemt un isspreekšh un kuras naw ap- šuhšsets tahds, kas pirmā instanžē apšuhšsams pee hoštees, oberhof- teefas un Rigā pee rahtes.

Ka pilšehtās pirmās instanzes justiz-teefas ir magistrati (beš ween Rigā), tas jau zita weetā peehimets.

Otrās instanzes justiz-teefas (Widsemē hošteefa, Kursēmē oberhošteefa, Rigā rahle) peenems un isspreedihs: 1) wifas kriminal- leetas, kas faweenotas ar lahtas teefibu šaudēshānu, 2) tahs leetas, kuras šhihs teefas lihdsi šchim bija pirmā instanžē, ja tahs tilai meera- teefnešheem nepeekriht isspreekšh, 3) beidsot wifas zaur apelaziju no pirmās instanzes justiz-teefahm eenahkufhās leetas.

Pils- un brugu-teefahm turpmaf nebuhs ne lahdas šrahpes- waras, — tahs buhs tilai polizejas. Pagastu waldes no jaunās lahtibas neteek aijnemtas.

Jo lehtaki šhi lahtiba buhs isprotama, kad tē peewedišim lahdus peemehrus.

Kad semneeks lihdsi šchim apšuhšseja semneeku, p. p. ka tas tam 50 rublu parādā, tad šuhdsiba bija jaeešneedš pagastu-teesā, kurā to, ja laimigi, nobeidša lahdōs 2—3 mehnešhōs. Par špreedumu wareja apeleeret pee aprinka- (draudšes) teefas, kurā leetu, ja ahtri, isspreeda lahdōs 3—4 mehnešhōs. Preekšh pus gada prozefi newareja nobeigt, ja pretineeks til bija žil nezil ismanigš. — Par pagastu-teesas špreedumeem šrahpes leetās wareja pahršuhšset pee pils- (brugu-) teefas, par šhihs špreedumeem pee gubernas pahrwaldes.

Turpmaf tahdas šuhdsibas (t. i. ja muhsu domas pareihs, ka pagastu-teesas warehs špreekšh tilai lihdsi 50 rub.) ešneegs meera- teefnešim, kas to isspreedihs lahdās 8 deenās. Apelazija wiššees, ja daudš, lahdās 2—3 nedekas un prozefē tad buhs nobeigta.

Kad semneeks tahdu pat šuhdsibu zehla pret lahdū pee pilšehtas peerakšitu škroderi, kurpneeku 2c., tad šuhdsiba bija jaeešneedš: ja ap- šuhšsetais dšihwoja pilšehtā — pee magistrata; ja uš laukeem, tad šrahpes-leetās pee pilsteefas, žiwil-leetās pee aprinka-teefas, un preekšh 5—6 mehnešheem prozefē wehl lahga nebija eefahkufehs un wišlahs ne reti gadeem.

Meera-teefas tahdu šuhdsibu isspreedihs wisgaligi lahdās 3—4 nedekās t. i. ja lahdš prahwneeks apeleerehs; ja nē, tad lahdās 8—14 deenās.

Šuhdsibas pret lahdas zunstes lozēkeem fenaf wareja ešneegti: ja tee dšihwoja uš laukeem — kriminal-leetās — pee wirspils- (Widsemē pee semes-) teefas, žiwil-leetās pee aprinka-teefas; ja tee dšihwoja pilšehtās, tad pee magistrata. Pee tam tahds žinstigais kriminal-leetās wareja isleetat tā šaukto akusatoriško prahwas-lahtibu t. i. fewi aištahwet ar rakšēem, bet semneeks drihtšēja tilai ar wahr- deem šuhšset un fewi aištahwet.

Turpmaf wišh šheer raibumi beigšees un waj apšuhšsets buhs žinstigs waj nežinstigs škroderis, waj žits lahdš — meera-teesas preek- šhā (winai peederigās leetās) buhs janahš wišeem un it wišeem tur buhs lihdsigās teefibas.

Kad semneeks šuhdsibu zehla pret lahdū tā šaukto ekšemtū (teefas amata-wihru, garidsneeku 2c.), tad bija jašuhšj pee wirspils- jeb semes-teesas.

Muišhneekus wareja tilai pee oberhošteefas un pee hošteefas ap- šuhšset, un tilai tad, kad tee bija muišhās ihpāšhneeki, tos kā muišhās waldi semneeku žiwil-leetās wareja apšuhšset pee semneeku teefu otrās instanzes t. i. Kursēmē pee aprinka-, Widsemē pee draudšes-teefas.

Turpmaf neween ekšemtus, bet ari muišhneekus warehs apšuh- šset pee meera-teesnešheem, bet lahdās leetās, kas par meera-teesnešhā špreeduma waru leelakas, pee I. instanzes justiz-teefahm, un til

un zeribahm? Audschu audsehm mehs paklauskjahm eetschulstefchanahm pret Baltijas gubernu eedsimteem eedschwotajeem, kuras mehs jau hijam paraduschi apshmet par Wahzeefcheem un kuras mehs tikai wisjaunata laika esam fahlfuschi fahlt pee ihsta wahrda, t. i. par Zgauneem un Latweescheem. Mehs (t. i. Kreemi) esam wainigi pret Zgauneem un Latweescheem. Pa daudi ilgi mehs winu wajadsibas esam pametuschi ne-ewehrotas, mehs esam peemirfuschi, ka wini ir muhsu stipralee pihlari wisa Baltijas apgabala. Wina ir weselas, darbigas, stipras tautas. Schis tautas ir pawadijuschas Potu, Sweedru un Wahzu waldbas un tomehr stingri un nejschaubigi ustu-rejuschas famu walodu famu famadibu; wina alafsch mihlejuschas famu dsimteni un no wiseem faweem walneekeem luhguschas tikai weenu leetu: to teefbu, ka winahm buhtu drihw, us famu tehwu semes-stuhrijscha palikt ka Zgauneem un Latweescheem. Bija laiki, kad winahm ari scho teefbu nenowehleja. Tee bija grehti laiki, kuzi wehl winu dschwatminna un wineem fituschu bruhzes, kas wehl nam aisdijuschas. Bet tee laiki ir nobeigusches jeb patlaben nobeidsahs, un tik fo Zgauneem un Latweescheem aust jauns rihts, wini fapulzejahs uf tautiskeem fwehtkeem un tos atklahj ar Rrewu tautas-luhguschanu.

Schos wahrbus Wahzu awises, ka pats par sewi protams, nodrukla ar aseem peesimejumeem pret „Golosu“.

Peterburga. Tautas apgaismojchanas ministers, Sabrows, apjeloschot augusta mehnesi Gelfsch-Kreemiju. 20. augusta tas eeradischotees Moskwa un pahrluhfoschot tureenes mahzibas eestahdes. — Keisara Majestetes fahzlejas III. nodatas wadischna ir ustizeta schandarmu korpusa schtaba preeschneekeem, general-majoram Nikiforowam. — Ar finans-ministra palihga, ihstena geheimrahta Giers, weselibu stahmot loti mahji; wina weeta nahlfoschot laikam Robko, kas schim brihscham, finans-ministra atbuhfchanana, ispilda tapat ministra, ka ari wina palihga amatus.

Wehstis par satilfchanu starp Kreemiju un Rihnu skan arweenu draudigati, ta ka jadoma, ka strihds bes eerotscheem netaps islihdijnats. Us abahm pusehm stipri ween rihfojahs uf faru. Rihnas waldbas apspreeschot schim brihscham armijas aplofchanas jautajumu ja lafsch zeltos. Pee apspreeschanahm nemot dalibu ari daschi Angu ofizeeri. Us wiseem zekeem, kas is Rihnas us Austruma-Sibiriju web, teefot tili un telegrafa lihnijas rewideretas. Bet ari Kreemija gar Aijas juhrmali stipri ween rihfojotees. „Molwa“ sino, ka drihda laika doschotees uf Ruso juhru wairaf ne ka 1500 kareimu, tur stahwoscha Kreemu fara spehka pawairofchanas deht. Mineta amise peesime, ka kopiga Europeeschu flote Rihneeschus gan atturetu no fara nodomeem. Kreemija negribot fara un reetruma walsju tirdsneeziha zeetischo wehl wairaf, ne ka Kreemija zaur Rihnas ostu blokeereschanu.

Widsemes gubernators, barons Uexkull, aifbrauzis uf ahrsemehm.

Wahzu dseedafchanas fwehtku isdoschanas bijuschas lihds 2000 rub. wairaf, ne ka eenemichanas. — Zaur istahdi eenahlfuschi pa wisam lihds 48,000 rub. Galigi rehlinumi wehl naw noslehgti.

Roschehlojams atgadijums. Pehz jaulajahm fwehtku deenahm, kuras ta labala kahrtiba waldbija, ir notizis atgadijums, kas teescham katru godigu zilweku pilda ar ihnumu. „Rig. Btgas“ atbidofscham redaktoram ir fwehtdeenas wakarā. Pfaba nama tuwuma, no Schwarzja konzertnama nahlot, trihs nepasihstami, glihti gehrbusches wihi usbrufuschu un to fahfuschu. Par laimi B. kungs ir weenu no usbruzejem stary Bennholdta kapeles lozetteem pasinis. Ta ka deenu preesch tam Bennholdts bija nonahzis „Rig. Btgas“ redalziha un tur loti pulojees par wina kapeles nosmahdeschanu Latweeschu dseedafchanas fwehtke, pee kam tas rupjas istureschanahs deht is redalzihas lokala tapis israidits, tad jadoma, ka usbruzeens notizis is prasias atreeschchanahs.

Zelgawas Latweeschu beedribas pirmee satumu fwehki, fo ta swinija Krona-Wirzawa junija 24. deena, isdewahs loti jauki. Beedafschchanahs no publikas puses bija leela, bija wairaf ne ka 1000 dalibneeku, laiks bija jauks. Tani pascha deena peeteizahs par jauneem beedreem kahdi 50, un beedribas lozektu staitis waitrojahs deenu no deenas. — Krona-Wirzawas mescha dahrs pilnigi pelna ka to usflawē; tas ir plafsch un teescham jauks; wina augsto, kuple kolu pawehni ir patihfami pastaigatees un swinet „satumu fwehtkus“. Tos atklahja beedribas presidents J. Neumana kgs. ar runi, no kuras es te atstahju tahs weetas, kas pehz manahm domahm jo wairaf eewehro-

jamah. Atgahbinajis, ka Krona-Wirzawa, zitreisejo leelungu wafaras-residense, Kursemes Latweeschu attihstibas wehsture eenem swarigu weetu, zeen. runatajs pahrgahja uf beedribas mehrki un zenteeneem. Wina nedshfees tikai uf laizigeem preekeem un lustehm, bet pehz labafas eespehjas gahdahs par Latweeschu attihstichanos un isglishtibu un par labu tikumu isplatichanu. Wina naw dibinata, lai zeltos schelstichanahs ar fawejeem un ar muhsu lihdschewotajeem, bet lai rastos pilnigs meers un ustiziba uf ahrpust, weenprahrtiba Latweeschu starypa. Katra kreetna wihta peenahkums esot, beedribai palihdjet, ka ta scho augsto mehrki fehmigi waretu fahneegt, un uf scho draudigo kopu-darbu zeen. runatajs beedribas wahrda aizinajot it wisus: Latweeschus, Wahzus, Kreemus. Wif, kas Latweescheem wehle labu un grih fahmet labu satilfchanos stary wineem un muhsu lihdschewotajeem, — tee wif beedribai buhs mihti. Gan wifsch sinot, ka beedribai tagad wehl daschi fleepeni pretineeki, ne wis ziti kahdi, bet daschi nomaldijusches Latweeschi; gan zeen. runatajam esot pasihstams, ka schee pretineeki ar wisadeem lihdschekleem mellejot beedribai zelt niknu flawu, kawet wina attihstichanos. Bet wisahm schim reebigahm agitazijahm it drihfi buhschot gals, tiklihdj ka plafschaka publika pahrliezinafees, ka beedribas noluhki ir labi, teizami. Un lai schi pahrliezinafchanahs drihfi isplatitos, tad esot katra beedra, bet jewischki katra runas-wihta un preeschneezibas lozektu pirmahs peenahkums gahdat ka beedriba alafsch waldbitu lads gars — tairnibas un lehnprahrtibas gars, kufsch katram, kas beedriba eestahjahs waj winai tuwojahs, wehbinatu pretim labpatilfchanu un ustizibu. Kad katrs par sewi un wif kopā strahdahs un puhlefees tahda gara, tad beigfees wisa pretimstrahdashana, tad apfufhs beedribas pretineeki, tad beedriba fels un plauktin usplauks — few par godu, Latweescheem par laimi, wiseem ziteem par labpatilfchanu; tad Latweeschi peerahdihs, ka wini zeenigi tahs ustizibas, fo augsta waldbas teem dahwinajust ari scho beedribu apstiprinot. — Nuna beidsahs ar firnigu laimas-wehlejumu mihlotam Semes-tehwam, uf kuru publika atbiddeja ar trihs kahrtigu, skanu hurah un ar Keisara-dseesmu, fo wisa publika dseedaja ar musikas pawadichanu. Pehz tam Zelgawas Latweeschu dseedatajas un dseedataji beedribas preeschneekeem pasneedja jautu lawru-froni ar balta sihda lentehm, uf kurahm bija usdrukats: „Zelgawas Latweeschu beedribai pasneeguschu daschi Zelgawas Latweeschi, 24. junija 1880. g.“ Scho fronti Neumana kungs pateildamees fanehma un solijahs nodot beedribas glabafchanana. — No zitahm runahm wehl japeemin Krona-Wirzawas skolotaja Weinberga kga runa. Wifsch peerahdija, ka scheeenes Latweescheem jawas beedribas jau sen wajadseja, noscheloja ka ta pa tik ilgeem gadeem naw isgahdata un graifija jaunās beedribas fleepeno pretineeku schahdigas agitazijas. Tahs pee wineem pascheem bahrgi atreeschotees, tiklihdj ka plafschakai publikai winu launais noboms nahks pilnigi pasihstams. Ari Weinberga kgs usmudinaja uf meerigu, draudfigu strahdashanu pee beedribas un Latweeschu attihstichanahs un beidsa runat beedribai usfaukdoms firnigu hurah, uf fo wif tapat skani atbiddeja. — Ari fwehtku goda-weesis, Zelgawas zeen. polizejas meisters barons fon Klebecka kgs un z. beedribai issauza firnigas augstas laimas. — Fwehtkus puschoja Zelgawas Latweeschu dseedataju jautais korus, sem Zenschwija kga wadischnas. Schis korus ari schoreis ispelnijahs publikas pilnigu atfichanu. Ari Kalnzeema, ragu-muskas kora puhlinus newareja fmahdet. — Wakara bija labi isdewahs uf teizami, ka gan ne weens nebija zerejis.

Ir es Zelgawas Latweeschu beedribai no firds wehlu usfelt un usplaukt, bet mana ihpafcha wehlefchanahs buhtu ta, lai schee beedribas satumu-fwehtki schini gada nebuhtu beidsamee.

Kahds fwehtku dalibneeks.

Par Dobeles aprinka zeteem „Rig. Btg.“ ir eesuhstis rakis no kahda Dobeles aprinka eedschwotaja, kas aifstahw leelas strahpes malfas, kuras teel usliktas faimneeseem par fliktu zetu tairfchanu. Eesuhstatajs rakis, ka nelaika Dobeles pilskunga barona Stempela laika Dobeles aprinka zeli peederejuschi pee wislabafajeem Kurseme, par fo warot pateiktees schi pilskunga ruhpihai un bahrdshbai pret fuhtrajeem zetu tairfatajeem. Bet pehz barona Stempela aifschchanas no pilskunga amata, Dobeles zeli fahlfuschu palikt arweenu flistaki, tabeht ka usraudshiba un strahpeschana palifufe wahjata. Eesuhstatajs tad apraksta daschus nelabumus pee mineteem zeteem, un faka, ka Dobeles aprinka

zeli drihš buhtu palikufchi par wisfilitafajeem Kursemē, kad ašefors barons Bietinghoff's nesen nebuhtu zekus bahrgi rewideerejis. Ja usfilitā strahpes mafja wainigajeem iileekotees leela, tad tee warot apmeerinatees ar apfinu, ka preekfch teem buhtu isnahkufe daudš leelata strahpes suma, ja tee senatōs gabōs buhtu tufufchi strahpeti pehž nopelna. Warot zeret, ka bailes no tahdu leelu strahpes mafju atjaunofchanas peefpeedifchot pagastus, famus zekus labi taifit. Ja lahdi leelgruntneeki pateefi luhguifchi lai strahpes mafinatu (tā tas bija finots), tad to warot iffklaidrot pa dafai zaur greifju zilweku mihleflibu, lahdu dafchi pehždigōs laifōs parahdot femneeku klaufibu leetā, pa dafai zaur to, ka fchee leelgruntneeki tā kalpu mahju ihpafchneeki warbuht tufufchi lihdi strahpeti. Sawadas wehstis un wehl fawadafas domas par strahpeshanas metodi mehš tē dabonam dširdet no „lahda Dobeles aprinka eedfihwotaja.“ Ka tas naw fainneeks, nedž zits lahds, kas ar fainneekem stahw fatarā un kas ar neaptumfchotahm azihm apluhko Dobeles aprinka zekus un femneeku klaufibas, — par to naw fo fchaubitees. Tifai naw protams, tā tahdas widus-laiku domas wehl tagad nekounahš laifit laudis. Kad jau jabrihnahš par widus-laiku zeefirdibu, fo min. „Dobelneeks“ israhda runadams no femneeku klaufibahm, tad wina domas strahpeshanas finā peerahda jo gaischi, ka winfch ir no tahš fugas laudihm, kas fwirbuli grih eedfit bites fkreiju-zaurumā. Pehž wina domahm femneeki tifai zaur pretlikumigahm strahpehm ir labojami, un kad tahdas strahpes naw usfilitas if gada, tad tahš jausleek reifā par wairaf gadeem. Pehž fchihš logifas waretu ari fainneeku behrneem un behrnu behrneem usfilit til leelas zeku-strahpes fumas, žif isnahktu, ja wina fehwi un tehwu tehwi if gada buhtu strahpeti pehž lifumu nofazijumeem. Ka Dobeles aprinka fchogad usfilitas leelatas zeku-strahpes ne tā lifums atwehl, to mehš ifg. nedelas numurā efam peerahdijufchi.

Politifks pahrfats.

M. J. 30. VI. Pehž nobeigtā dšeesmu-kara un pehž nobeigteem konturenzes-zihnineem wispahrigā istahde, ir ižehlees fawads korfch fiarp Kreewu un Wahžu laifrafsteem. Schi fpalwu-kara zehlonis ir nobeigtee dšeesmu-fwehtki un istahde. Kreewu laifrafsti, tā p. p. „Golos“, „Now. Wr.“ „Beręgs“ ic. pahmet Wahzeefcheem, ka tee ne ween zaur faweem dšeesmu-fwehtkeem, bet ari zaur istahdi efot israhdijufchi fewifchko stahwolli un atfchkirfchanos no Latweefcheem. Nepareifit efot bijis, ka Wahzeefchi buhwefufchi fawu, Latweefchi atkal fawu fwehtku-ehku; ka Rigas Wahžu eedfihwotaji gan iflikufchi karogus un laifijufchi pufes faweem dšeedatajeem, bet ne Latweefchu, un ka wini pa wifam maf jeb nemas naw eewehrojufchi Latweefchu dšeesmu-fwehtkus.

Uf fcho firihdu janoškatahs ar neaptumfchotahm azihm, ar taifnu prahtu. No fchi stahwolli mehš min. Kreewu awifehm taifnibas newaram dot, žif daudšreif winahm ari efam peekritufchi žitās leetās. Cefam Wahzeem pahrmeta, ka wini fawu dšeesmu-fwehtku ehku naw atwehlejufchi Latweefcheem, wispirms wajadseja finat, waj Latweefchi to gribeja un waj no Latweefchu pufes laš mehginats darit, lai fchihš ehkas deht notiftu weenofchanahš. Tifai tad, kad Wahži tahdus weenofchanahš mehginajumus buhtu atraidijufchi, wineem waretu iffazit pahrmeshanu. Tahlat: eefam Wahzeem pahrmeta, ka wini naw pufchkojufchi Latweefchu fwehtkus, wispirms wajadseja finat, waj Latweefchi iflikufchi karogus un laifijufchi pufes Wahžu dšeedatajeem, kuri tatfchu fanahža preekfch Latweefchu fwehtkeem. Žif mumis finams, Rigas Latw. eedfihwotaji to naw darijufchi, nedž ari Latw. dšeesmu-fwehtkus tā pufchkojufchi tā Wahži famus. Bet fo tu grihi lai žits tew data, to dari žitami. Weidsot: eefam Wahzeem pahrmeta, ka tee Latweefchu fwehtkus wispahrigi naw eewehrojufchi, wajadseja finat, waj Latweefchu eedfihwotaji tapat naw ifturejufchees pret Wahzeem. Ja, zaur fo tad Latweefchi eewehrojufchi Wahžu dšeesmu-fwehtkus?

Mums fchkeet, ka nepateefus pahrmetumus iffalot jau eepreekfch atfpehko taifnus pahrmetumus, fur tee weetā.

Ka Latweefchu mafgruntneeki pahrleeku maf peedalijufchees pee nupat nobeigtās wispahrigās istahdes, to newar noleegt; bet ta atkal naw fchihš istahdes ifrihlotaju waina. Ar wifadeem lihdsfkeem wini aizinaja ari Latweefchus. Zehlonis tē mellejams žitur, wispirms fenafajās istahdes, tad muhfu fainneezibas buhšchanās, beidsot eefch tam, tā Wahžu prefe lihdi fchim mehđja ifturetees pret Latweefcheem.

Senatās (masās) istahdes nebija tā eegrofitas, ka mafgruntneeki tahm jo fefmigaki buhtu warejufchi peedalitees. Pee tahm wiswairaf kkuwa leelgruntneeki eewehroti un mafgruntneeki uslubfoti tā bahrini. Truhka pat istahdes katalogu Latweefchu walodā. Zaur tam mafgruntneeki atrahwahš ari no III. wispahrigās istahdes — masās istahdes winus uf to nebija fagatawojušchas. — Dirs kawellis pee tam bija, tā jau minets, fainneezibas-buhšchanas. Pats ihstais darba laifs, tahlee zeli, leelās iđofchanas — wiš tas tē leelifkam krita fwarā. Un kamehr mafgruntneeki wehl buhš tifai rentneeki, ne wis mahju ihpafchneeki, tamehr wineem aif teem pafcheem eemesleem lahga netifs peedalitees pee istahdehm, aif kureem wini famas fainneezibas tā nefopj un newar fopt, tā femes ihpafchneeks to labpraht un ar fefmi dara. Turpretim tahdas leetas, kas ar femkopibu nestahw fatarā, ari fchini istahde no femneekem bija prahwā ftaifā istahditas. Mehš fatam prahwā ftaifā, ne wis deefgan, un tē it wifas muhfu istahdes ir wainigas. Ne weena no tahm naw eewehrojufi eefchfemes ruhpneezibu tant mehra, tā to wajadsetu. Turpmat tam wajadsehs buht žitabi, un mehš zeram, ka nahkofchā wispahrigā fainneezibas istahde fcho wisleelako wainu wairs nepamanihs. — Par to trescho zehloni jeb kawelli mehš fihlaki negribam runat. Ta ir Baltijas wež un wežā dšeesma, kas tifai pamafam nobeigfees, ne uf reifu.

Tif daudš pafchā leetā. Politifkā finā min. Kreewu laifrafsti, tā mums fchkeet, wifai alojahš. NeŃchaubotees wina noluhks ir walfts weeniba, uf fo fatrs ihstis patriots dšenahš. Bet uf tahdu wihfi to nefefmē. Ahtraki wineem tad buhtu bijis eemesls pufotees, kad Wahži un Latweefchi zaur min. fwehtkeem buhtu israhdijufchi, ka wini zeeti kopā falipufchi un nofchkirahš no Kreeweem. Bet kamehr Wahži nestrahda pret walfts intrefehm un tifai preezajahš ar famahm dšeesmahm un famā walodā fopj un zeeni famas tautifkās fawadibas, turpretim Latweefchi tapat daridami Kreeweem alafch jo wairaf peeglaufchahš — tamehr Kreewu laifrafsteem eemesls preezatees, ne wis trofni želt. Politika un diplomatija ir fawadas damas: tahš ne kad ne-ifeif uhdeni ar wifu behrnu. — Turpretim mehš til waram preezatees, ka min. Kreewu laifrafsti pafchi apleezina, ka Latweefchi un Žgauni, tā tautas, lihdi fchim pa maf eewehroti. To gan ari muhfu lihdsfchewotaji atfihš un turpmat labpraht pahrlabos ir famas kkuhoas. Lai muhfu gubernās fatrai tautibai labpraht kkuhtu nowehlets fopt un glihtot famus tautifkos ihpafchumus un fwehtumus, bet lai pee tam it wifas tautibas alafch jo wairaf fajuht un atfihst, ka fchee fwehtumi tifai tad drofchi un ufurami, kad tee stahw sem Kreewijas fpehžigās fargafchanas. Tas ir muhfu želfch. Scho zeku muhfu taifnā un fchehliga waldbiba wifai gaischi rahdijufk laifdama nofazijumus par Baltijas gubernās eewedamahm meera-teeŃahm.

No ahrfemehm. Berlinās konferenzes fpreedumi Turku-Greeku robeŃha deht abahm fchihm waldbihm dariti finami zaur fewifchku rafitu, fo wifas leelwalftju waldbibas (Kreewijas, Wahžijas, Auzirijas, Italijas, Anglijas) parafitijufchas. Schini rafitā, lam robeŃchu uf fihmejumū peelkti, Turku un Greeku waldbibas teel ufaizinatas, lai tahš atfihst un peenem nofazitās robeŃchas. Ar lahdeem lihdsfkeem Turzija uf tam buhš peefpeefchama, ja wina konferenzes fpreedumam pretotos, par to fiarp leelwalftihm noteel farunafchanahš. — Franzija wehl arweenu jeŃuitu ifraidifchana ufura fatarfeshanos un trofni. Daudš walfts amata-wihru, kureem jeŃuitus peenahžahš ifraidit, eepreekfch labat no amata atfahpufchees. Pa tam jeŃuiti melle taifnibu pee fahrtigahm teeŃahm, kuras pirmā instanžē iffpreedufchas pret waldbibu. Schi turpretim žerē, ka beidsamā instanže dos wina taifnibu, bet to-mehr gubernatoreem laiduh pamehli, lai fchim brihŃham noŃtahjahš ar jeŃuitu ifraidifchanu. Laifam wina nogaidihš, lahdas domās fahrtigās teeŃas. — Anglija fiipri nopuhlejahš Rihnu apmeerinat un fiarp wina un Kreewiju ufuret meeru; žiti domā, ka tas iđofees, jo Rihnas waldbiba ari no famas pufes meerinot kara-preezigo partiju, un gribe-dama peerahdit, ka wina Kreewiju negrib faitinat, wina fawu fuhtni, kas ar Kreewiju noŃfehđsa lihgunu par Kuldfchu, atkal ifklaidufi no zeetuma. Rā paifhtams, fchis juhtnis (TŃchung-Hau) min. lihguna deht bija noteefats uf nahwi. No otras pufes turpretim fino, ka karefch fiarp Rihnu un Kreewiju efot nenowehrfchams. Uf wifu wihfi muhfu waldbiba fagatawojahš, lai ta no Rihneefcheem nekkuhtu pahrfteigta.

Wisjaunafas finas.

Rigā, 1. VII. KronŃtatē, 29. juniž. Schodeen fchē ecerabifees puflten 12. pufdeend Tronamantineeks ar Tronamantineeže, kas no fchējenes brauts uf ZarŃfoje-Selo. — Londonā, 28. jun. Neutera agenturai fino if KonŃantinopeles no fchahš deenas. Hufeins-pafcha ir ezejelis par kara-miniftri, OŃmana-pafcha weetā. — „Times“ domā, ka OŃmana atlaifchana no amata peerahdot, ka Ńultans newehloters fiipras iftureŃchanahš pret Ciropas grihu.

Atbidofchais redaktors: **Watern Juris.**

Ro ženfures atwehleets, Rigā, 2. juliž 1880.

Sludinājumi.

Gribedami novehrst jūtas un leekas darīšanas, kas mums negribot ir gadījūšahs zaur to, ka „Baltijas Semkopja“ redakcija, Jelgavā Katoku-eelā Nr. 2, kļuva fanemta mākša par „Balt. Semkopi“ un sludinājumeem „Balt. Semkopi“, par ko mums nav nodoti slaidri tehnumi, esam nolehmufchi un to pasinojam zeen. publikai, ka no schihs deenas sahlot ne kahdas mākšahšanas, kas tur isdaritas, nedj kwihtes, kas tur isdotas wairs ne-eesfatifim par pilnigahm.

„Balt. Semk.“ administracija.

„Baltijas Semkopis“ un „Peelikums“

ir ari no 1. jultija sch. g. uš pūsgada apstelejami un mākšā:
 „Baltijas Semkopis“ nonemshanas weetas 1 rubli 10 kap., par pastu 1 rub. 40 kap.
 „Peelikums“ 80 kap. Kas wehlahs, war ari wehl „Peelikuma“ pirmos numurus no gada eesahluma dabuht. Apsteleshanu luhdsam pee laika isdarit.

„Balt. Semkopja“ administracija.

Kad pee ldses pagasta peederigs laulats pahris Indriks un Greeta Wendin, kuram pascham ne weena meesiga behrna nam, ir nobomajis, pee ldses pagasta peederiga Indriks un Lawihses Wasdila behtu Jani — 6 gadi wezu — behrna weeta peenemt. — adopteret — top no Krona Behrsmuischahs pagasta teefas wif tee usajinati, kureem kahdas eerunas pret scho nobomu buhtu, tahs paschahs lihds 16. augustam sch. g. schē peenest, jo wehlat ne weens wairs netaps klaufts, bet wifem muhschiga kluzgeeshana uslika.

Nupat tika gatava

Lenore

Behbu-luga ar bseebahšanu 3. zehleens no R. Jannsema (Bodneela), Puhzichu Gederta un beedra apgahdeend Ahz-Rigas Kalku-eelā Nr. 14.

Peo Bajara wislabati ismehginatas, labi bihstoschahs

linusehklas

pahrdbod lehti
 brahti Werth,
 Jelgavā pee Anas-wahrteem.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 13. jultija sch. g. isbrauks
salumōs.
 Kahrtibas komijsa.

Rigas Latw. amatneeku beedriba

isbrauks swehtdeen, 6. jultija ar twaitoni „Ankerneel“

salumōs

us Bahschu zeenu, Almann Beltē, pee Slokas. Mākša: lungeem 85 kap., kundschem 60 kap., behrneem 40 kap., kas tur peedalahs 30 kap. Nobrauschana no Rigas, no Dubultu steekem, pulstien 8. no rihta, atpatal brauks pulstien 8. watarā.

Peo slika laika isbrauks swehtdeen wehlat. Preeschnueeziba.

Kalnamiichahs (Hofzumberge) dseebataju beedriba isees

salumōs

pee Sweedru kalna, swehtdeen, 6. jultija 1880, pulst. 3. pehz pusdeenas. Tumas finas programōs. Dseebataji.

Teatris!

Rehtichu dsirnamu sahliē (Nistaur-braudse) swehtdeen, 13. jultija 1880. Sahlums pulstien 6 1/2 watarā. Pehz teatra danzoshana sahliē pee lara-musitas. Tumas finas programōs. Zirihkotaji.

Wisadus drukas-darbus

nem un par mehrenahm zeenahm ahtri un glihti isstrahda

Aleksandra Stahla drukatawa,
 Rigā, Mufku-eelā Nr. 13.

Behrsmuischahs pag. namā, 18. jultija 1880.
 Pr. Preeschnueebatajs: C. Neuland.

Meschotnes pagasta walde usajina zaur scho tos, kuri gribetu usnemtees weenu

jaunu aku raft

un tani pumpi etaisit preeschnueebatajs schējeenes slokas, 6. augustā sch. g., kura deend tas darbs tiks mājshahs atdots pee tahs paschahs atnahkt. Solishana sahstees no 150 rub. Klahkali nosajinumi ir pee augsham minstas pagasta waldes eesfatami.

Meschotnes pagasta walde, 26. jultija 1880.
 Pagasta-wezatajs: J. Freimann.
 Skrihw.: C. Stahl.

Jauna fotografijas eerikte Zehsis.

Dsklatu un paschatu fotografijas mahzibu Bahssemes pilsehtās, Munchenē un Wiene nobeidis un it ihpachti tos jaunatos atradumus un pahrlabojumus fotografijas sind wehra lizis, daru zaur scho zeen. publikai sinamu, ka esmu Zehsis Birnbaum l. mahja us Wall-eelās Nr. 5, eeriktejees un jau darbu eesahjis. — Portreju usnemshanas laiks latru deenu un ari pee latra gaisa no pulstien 10. lihds 4.

Ar zeenishanu
 Fotografis C. Anderson.

Rigā, Schnakenburga speestawā,
 Maristal-eelā Nr. 5 dabunama pielt

Sterstu Andreja

Latw. walodas mahzibas

II. un III. daļa, t. i.

sintaksa un ortografija

weendōs wahlōs. Mākša 40 kap. Stolotajeem un atpahrbeewejeem sawi notihgumi.

A. F. Gofch, Jelgavā

Nr. 71, Leelajā-eelā, Nr. 71
 ehrbergi, blatam Latw. mahzitaja namam, atrobahs sudmalu un māsah. taisituwe.

ZIEGLER & CO RIGA

Ziegler un beedri,

Rigā, pilsehtu Kalku-eelā Nr. 6,

turam uš lehgēri un pahrdobam augst- u. widusgrahdigus

superfosfatus,

lā ari zitus skunstes mehstus.

Sinojums.

Ranim gods zeenitai publikai pasnot, ka es no 1. jultija sch. g. atstahichu Dinaburgas weefnizu un peenemschu weefnizu turpat blatam, Elisabete-eelā Nr. 29, to nosauldams pehz sawa wahrda par

Schilling'a weefnizu (Schilling's Hotel).

Wispadewigi luhdsu zeenitu puallitu mani ari nahlamā laika ar sawu apmellešanu apgodaht, jo apsolos weenmehre laipnu un labu apbeeneschanu. Kamars preeschnueebatajs weenas personas mākshahs no 50 kap. eesahlot u. t. j. p.

P. Schilling.

Kaulu-milti

par stipri lehtaku zeenu.

Apaschā parastijusehs beedriba zaur scho pasemigi pasino, ka wina Rigā pee F. W. Grahman l. (māschinu lehgēris, eepretim Tulumas bahnusim) turehs krahhjumu no saweem kaulu-milteem un minetam lungam, tā sawam general-agentam schihs prezes pahrdoshanu usstizejuht.

Kaulu-ogtu un zitu kaulu-raschojumu-fabrika Sw. Peterburgā.

Atsaulbamees uš wifsejo sludinajumu, apaschā parastijusehs zaur scho dara sinamu, ka wifsch uš latru peeprahjumu, kas shmejahs uš augsham minetu kaulu-miltu fakturu un zeenu, it labprahht atbildehs un luhds zeen. semkopjus un atpahrbeewejes, jau pee laika usdot sawu wajadshigo teesu, lai latra wehleschanahs waretu tikt ispiibita uš mata.

F. W. Grahmana māsch.-lehgeris, Rigā.

paschā pilsehtā, Karla-eelā, eepretim Tulumas bahnusim.

F. W. Grahman, Rigā,

eepretim Jelgawas un Tulumas bahnusim.

Arkli, arktu daikti, sehjamas- un pļausmas-māschinas. Ar rotahm un gepeli dsenamas kufamas-māschinas. Garretta lokomobiles un kufamas-māschinas, kas ihpachti weentahrschi labi taisitas un daubj pasrahda; uš Parises pasaulēs isstahbi tahs ar 2 selta medatahm kronetas.

Superfosfati, augst- un widus-grahdigi, ar peesolita labuma apgalwoeshanu.

P. van Dyka pehznahzeji,

Rigā, Smilshu-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kuf.-māsch.

Packarda superfosfati, augst- u. widejgr. ar peesolita labuma apgalwoeshanu, — tā tā ari kals-mehsli, augstgr. kaulu-milti un wifadas zitas laufshaimn. māsch. u. rihti.

Pirmais Kursemes laufshaimneezibas māschinu un zitu laufshaimneezibas rihtu-lehgēris

no

C. Hs. Klemke un beedra

Deepajā,

Sahgetaju-plazi Nr. 4.

peedahmā no wisulabakeem fabrikeem: wifadas semkopibas māschinas un rihtus no jaunatās konstruksijas, p. p. kufshanas māschinas ar gepeli jau no 150 rub. sahlot, kā ari wifadas māschinu-eetaises preeschnueebatajs māschinas, sahgu-sudmalahm, wifas-karshanas, wehrpshanas, seltera-fabrikeem, brandwihna- un alus-bruhshiem uc.